DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)
12. marts 1998 *

I sag C-314/96,

angående en anmodning, som Tribunal des affaires de sécurité sociale d'Evry (Frankrig) i medfør af EF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Ourdia Djabali

mod

Caisse d'allocations familiales de l'Essonne,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 39, stk. 1, i samarbejdsaftalen mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Den Demokratiske Folkerepublik Algeriet, undertegnet i Algier den 26. april 1976 og godkendt på Fællesskabets vegne ved Rådets forordning (EØF) nr. 2210/78 af 26. september 1978 (EFT L 263, s. 1),

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, H. Ragnemalm, og dommerne R. Schintgen (refererende dommer) og G. F. Mancini,

* Processprog: fransk.

generaladvokat: F. G. Jacobs
justitssekretær: fuldmægtig L. Hewlett,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— O. Djabali

— den franske regering ved kontorchef C. de Salins og ekspeditionssekretær C. Chavance, begge Juridisk Tjeneste, Udenrigsministeriet, som befuldmægtigede

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent J. Forman og M. Patakia, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at den franske regering og Kommissionen har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 7. maj 1997,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 15. maj 1997,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 28. maj 1996, indgået til Domstolen den 26. september 1996, har Tribunal des affaires de sécurité sociale d'Evry i medfør af EF-traktatens

artikel 177 forelagt et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 39, stk. 1, i samarbejdsaftalen mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Den Demokratiske Folkerepublik Algeriet, undertegnet i Algier den 26. april 1976 og godkendt på Fællesskabets vegne ved Rådets forordning (EØF) nr. 2210/78 af 26. september 1978 (EFT L 263, s. 1, herefter »aftalen«).

2 Dette spørgsmål er opstået i en sag mellem fru Ourdia Djabali, der er algerisk statsborger, og Caisse d'allocations familiales de l'Essonne (herefter »sagsøgte i hovedsagen«) angående ydelser til voksne handicappede.

3 Det fremgår af sagen, at Ourdia Djabali er bosat i Longjumeau (Frankrig), hvor hun bor sammen med sin ægtefælle, som er algerisk statsborger. Hun har aldrig selv haft erhvervsmæssig beskæftigelse i Frankrig.

4 Som følge af en operation i 1981 blev Ourdia Djabali fysisk handicappet og blev med virkning fra oktober 1993 erklæret for 80% invalid. På den baggrund anmodede hun med virkning fra denne dato om ydelser til voksne handicappede i henhold til bestemmelserne i den franske lovgivning.

5 Reglerne for ydelser til voksne handicappede følger i Frankrig af lov nr. 75-534 af 30. juni 1975 om erhvervsmæssig vejledning af handicappede. Disse ydelser er reguleret i afsnit II i bog VIII i Nouveau code français de la sécurité sociale. Tilkendelsesbetingelserne følger af artikel L.821-1 til L.821-8.

6 Lovens artikel L.821-1, første afsnit, bestemmer, at ydelsesberettiget er franske statsborgere eller statsborgere i lande, som har indgået en overenskomst om gensidighed med hensyn til ydelser til voksne handicappede, når den pågældende er bosat på fransk territorium og opfylder aldersbetingelsen for retten til den særlige

uddannelsesydelse, som er beskrevet i artikel L.541-1 i samme lov, og når en vedvarende invaliditetsgrad, der mindst svarer til en ved dekret fastsat procentsats, og såfremt den pågældende i medfør af en social sikringsordning, en pensionsordning eller særlig lovgivning vedrørende tilgodehavender ved alderdom, invaliditet eller arbejdsskade, kan gøre krav på et beløb, som mindst svarer til den pågældende ydelse.

7 Den 16. november 1993 tilkendte den tekniske kommission for erhvervsmæssig vejledning og omplacering i henhold til artikel L.821-4 i Nouveau code de la sécurité sociale Ourdia Djabali den ansøgte ydelse på betingelse af, at hun opfyldte en række administrative betingelser.

8 Imidlertid afslog sagsøgte i hovedsagen, som er ansvarlig for udbetaling af den pågældende ydelse, Ourdia Djabali's begæring med henvisning til, at hun ikke var fransk statsborger, og at hun var statsborger i et land, som ikke havde undertegnet en overenskomst om gensidighed med hensyn til ydelser til voksne handicappede.

9 Den 4. juni 1995 anlagde Ourdia Djabali sag ved Tribunal des affaires de sécurité sociale d'Evry til prøvelse af denne afgørelse, idet hun gjorde gældende, at afgørelsen var i strid med aftalens artikel 39, stk. 1.

10 I henhold til denne bestemmelse:

»... skal der over for arbejdstagere med algerisk statsborgerskab og medlemmer af deres familie, der bor hos dem, anvendes en social sikringsordning, som udelukker enhver forskelsbehandling på grund af nationalitet i forhold til statsborgere i de medlemsstater, hvor de er beskæftiget«.

11 Ifølge sagsøgeren er ovenstående bestemmelse til hinder for, at myndighederne i en medlemsstat lægger ansøgerens algeriske statsborgerskab til grund for et afslag på de ansøgte sociale ydelser.

12 Sagsøgte i hovedsagen har hertil ved den ret, sagen blev indbragt for, gjort gældende, at den pågældende ydelse alene kan betragtes som en social sikringsydelse i aftalens forstand, hvis ansøgeren arbejder eller har arbejdet og modtager sociale sikringsydelser som følge af en tidligere, lønnet beskæftigelse. Ourdia Djabali opfylder imidlertid ikke denne betingelse og kan som følge heraf efter de almindelige regler ikke selvstændigt gøre krav på en ydelse til voksne handicappede.

13 Tribunal des affaires de sécurité sociale d'Evry antog, at sagens udfald afhænger af fortolkningen af artikel 39, stk. 1, i aftalen, og har på denne baggrund udsat sagen og forelagt følgende spørgsmål for Domstolen:

»Finder artikel 39 i Rådets forordning nr. 2210/78 af 26. september 1978 om indgåelse af samarbejdsaftalen mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Den Demokratiske Folkerepublik Algeriet anvendelse i Ourdia Djabali's tilfælde, der drejer sig om tilkendelse af en handicapydelse til voksne, når hun aldrig har haft lønnet beskæftigelse, men fra december 1997 eventuelt vil have ret til pension som husmoder?«

14 Ved skrivelse af 8. april 1997 har sagsøgte i hovedsagen meddelt Domstolen, at den franske minister for arbejde og sociale anliggender i november 1996 havde besluttet at tildele Ourdia Djabali en ydelse til voksne handicappede. Det fremgår af et bilag til denne skrivelse, at Ourdia Djabali har modtaget et beløb på 148 188,45 FRF for perioden fra oktober 1993 til december 1996, og at hun siden den 1. januar 1997 har modtaget 3 982 FRF pr. måned. Ourdia Djabali har således fået fuldstændigt medhold i sin anmodning, og retssagen mellem hende og sagsøgte i hovedsagen er på denne baggrund uden genstand. Sagsøgte i hovedsagen har sammen med denne skrivelse til Domstolen vedlagt kopier af to skrivelser til henholdsvis Tribunal des affaires de sécurité sociale d'Evry og Ourdia Djabali, hvori man meddeler myndighedernes beslutning om at tildele sidstnævnte en ydelse til voksne handicappede med virkning fra den 1. oktober 1993, og hvori hun opfordres til at hæve sagen, som hun havde anlagt for den nationale ret.

15 Indledningsvis bemærkes, at Ourdia Djabali ikke har taget de nødvendige skridt til hæve sagen for den nationale ret.

16 Endvidere har præsidenten for Tribunal des affaires de sécurité sociale d'Evry som svar på en skrivelse fra Domstolens justitssekretær om, hvorvidt man på baggrund af de nye omstændigheder i sagen ønskede at fastholde sit præjudicielle spørgsmål, svaret, at han på grund af de nationale processuelle regler ikke havde kompetence til at trække et præjudicielt spørgsmål for Domstolen tilbage.

17 Det er i den forbindelse væsentligt at understrege, at den i traktatens artikel 177 foreskrevne procedure udgør et instrument i samarbejdet mellem Domstolen og de nationale retter, ved hjælp af hvilket Domstolen forsyner de nationale retter med de fortolkningselementer med hensyn til fællesskabsretten, som er nødvendige for, at de kan afgøre de for dem verserende retssager (jf. navnlig dom af 18.10.1990, forenede sager C-297/88 og C-197/89, Dzodzi, Sml. I, s. 3763, præmis 33, og af 8.11.1990, sag C-231/89, Gmurzynska-Bscher, Sml. I, s. 4003, præmis 18).

18 Det følger af såvel ordlyden som opbygningen af traktatens artikel 177, at den præjudicielle procedure forudsætter, at der reelt verserer en retssag for den nationale domstol, og at denne domstol skal træffe en afgørelse, hvis udfald kan påvirkes af den præjudicielle afgørelse (se hertil dom af 21.4.1988, sag 338/85, Pardini, Sml. s. 2041, præmis 11, og af 15.6.1995, forenede sager C-422/93, C-423/93 og C-424/93, Zabala Erasun m.fl., Sml. I, s. 1567, præmis 28).

19 Begrundelsen for ordningen med præjudiciel forelæggelse, og dermed for Domstolens kompetence, er således ikke, at Domstolen skal afgive responsa vedrørende generelle eller hypotetiske spørgsmål, men at der foreligger et behov med henblik på selve afgørelsen af en retstvist (jf. dom af 16.12.1981, sag 244/80, Foglia, Sml. s. 3045, præmis 18, og dommen i sagen Zabala Erasun m.fl., a.st., præmis 29).

20 I denne sag har Ourdia Djabali fået udbetalt de ansøgte ydelser efter, at Tribunal des affaires de sécurité sociale d'Evry havde forelagt det præjudicielle spørgsmål for Domstolen.

21 Det må således lægges til grund, at sagsøger i hovedsagen har fået fuldstændig medhold i sin påstand, og at den verserende sag for den forelæggende ret herefter er uden genstand.

22 Under disse omstændigheder ville et svar fra Domstolen på det præjudicielle spørgsmål ikke have nogen betydning for Tribunal des affaires de sécurité sociale d'Evry.

23 Som følge heraf er det ufornødent at svare på det stillede spørgsmål.

Sagens omkostninger

24 De udgifter, der er afholdt af den franske regering og Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt af Tribunal des affaires de sécurité sociale d'Evry ved kendelse af 28. maj 1996, for ret:

Det er ufornødent at svare på det stillede spørgsmål.

Ragnemalm Schintgen Mancini

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 12. marts 1998.

R. Grass H. Ragnemalm

Justitssekretær Formand for Sjette Afdeling